

پس از تشکیل ملتها هر ملتی دریافت که ملت‌های دیگری در همسایگی او وجود دارند و ناچار است برای حفظ روابط اقتصادی و تجارتی و مسافرتی و پستی و تلگرافی و انواع و اقسام دیگر ارتباط در صلح و خنگ برای ملل همسایه خود نیز حقوقی بشناسد و آنها نیز بالمقابل حقوق آنرا تصدیق کنند لذا حقوق بین الملل بوجود آمد.

ولی چون ملتها در زبان و عادات و اخلاق و محیط و مقتضیات آن و سود و زیان اختلافات بسیاری باهم داشتند هنوز ملل دنیا دارای حقوق بین المللی عمومی کامل نمی‌باشند اما نزدیک شدن مساقتها بواسطه سیر وسائل نقلیه خواه نا خواه ملت‌ها را مجبور کرده و خواهد کرد که بالاخره برای دنیا قائل بحقوق عمومی بین المللی بشوفد.

بديهی است تنها وجود حق باعث حفظ آن حق نخواهد بود و برای حفظ حق صاحب حق باید قوه داشته باشد تا بتواند حق خود را در مقابل تعدی و اجحاف دیگران حفظ کند و بنابر اين ملت‌ها قدر مانند افراد هر ملتی ناچارند قوانینی برای آسایش تمام همل و منع کنند و فاکزیرند برای حفظ آن قوانین و جلوگیری از تعدی ملتی بر همت یافرمان دیگر قوه ای بین المللی ایجاد کنند تا در موقع تجاوز ملی از حدود و حقوق خود سایر ملل بتوانند با قوه متجاوز را بجای خود بنشانند. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

البته نباید منتظر بود که این هناظرون بهمین زودی به امداد کامل و جامع انجام شود ولی بديهی است احتیاجات ملل خواه و ناخواه چنین حقوق و بالاخره قوه ای برای حفظ آنرا ایجاد خواهد نمود و چون روز بروز اختراع اسلحه جنگی کوناگون که وسیله قهر و غلبه است در دنیا بوسیله مختبر عین بیشتر بوجود می‌آید و عاقبت مسلح شدن کامل تمام ملل به اسلحه‌های مسخوف مانند بمب اتمی و شاید بعداً موحسن تر از آن نتیجه اش زیروز بر شدن دنیا خراهد بود میتوان انتظار داشت که در اثر اجراء و احتیاج همانطوری که تابحال اجراء و احتیاج موجب وضع حقوق بین الملل فعلی گردیده است انشاء الله حقوق بین الملل

کامل و جامع و مفید و دارای ضمانت اجرائی هم دیر یا زود بوجود می‌آید و موجب رفع مخاطره از دنیای مسلح خواهد گردید.

البته خوانندگان گرامی آگاهند که پس از جنگ بین‌الملل آخر و پیروزی نهائی متفقین که خوب شد تا دولت ماهم جزو متفقین بوده و هست انجمن‌هایی چه قبیل از اتمام جنگ و چه بعد از آن ما بین دولت عالم تشکیل و برای اینکه دیگر دنیای متمدن دچار خطر جنگ آنهم جنگی که اگر بار دیگر اتفاق افتد بنیان تمدن و بلکه دنیارا زیر و زیر خواهد کرد نشوند مساعی بسیار و کوشش بیشماری بعمل آورده‌اند که برای شرح و تفصیل این مساعی کتاب قطور جدا گانه‌ئی لازمت و هنوز هم دنباله این مساعی در مجمع بین‌المللی که فعلا در لندن تشکیل شده و بعداً شاید مقرش به نیویورک تبدیل شود باقی است و اگر خدای فاکرده اختلاف برخلاف انتظاری رخ ندهد امید بوضع قوانین جامع و مانع کامل بین‌المللی می‌رود و در نتیجه البته حقوق تا قص بین‌المللی سابق جرح و تعديل خواهد شد ولی چون هنوز این مساعی به پایان نرسیده و نتیجه ئی که امید است حاصل نشده ناچار از حقوق بین‌المللی سابق که احتمالاً تمام یا اکثر آن پایه حقوق بین‌المللی جدید خواهد بود باید مطلع باشیم.

برای رسیدن به این منظور از آقای ذکائی بیضائی استاد محترم تمدنی شده که حقوق بین‌المللی سابق و این‌جهه اینجاز و اختصار هر قوم دارند که برای روشن شدن ذهن خوانندگان گرام از کلمات ^{امولی} که تابحال دنیای متمدن آن را به عنوان حقوق بین‌المللی یذیر فته آگاه گردند که خود بهترین پایه و همایه برای آشنا شدن به حقوق بین‌المللی جدید و آگاهی از کیفیت ترقیات عقلی بشر متمدن در عصر جدید خواهد بود.

باساقه ئی که معظم له در تدریس علوم دارند امید است نظریات دلکش ایشان در این باب مورد پسند خوانندگان گرامی گردد.

آخر